

SYSSELSETTING I EUs FISKEFOREDLINGSINDUSTRI BASERT PÅ NORSK SJØMATEKSPORT

Roger Richardsen, SINTEF Ocean

Ulf Johansen, SINTEF Ocean

Magnus Stoud Myhre, SINTEF Ocean

Bakgrunn

- En stor del av det norske fiskeråstoffet går ubearbeidet ut av Norge til EU for så å bli bearbeidet der. Dette råstoffet bidrar til mange fiskefordelingsarbeidsplasser i EU.
- I dette prosjektet har vi beregnet hvor mange arbeidsplasser i EUs fiskeforedlingsindustri som kan knyttes direkte til norsk fiskeråstoff.
- Analysen er en oppdatering av en analyse som ble gjennomført i 2014 hvor samme metode er benyttet.

EUs avhengighet av norsk fiskeråstoff

- Tall fra 2019 viser at over 25 % (1/4) av volum fiskeråstoff importert til foredlingsindustrien i EU hadde norsk opprinnelse.
- Sterk vekst i norsk eksport til EU fra 2004 til 2019 til EU
 - 2004: ~800 000 tonn
 - 2012: ~1 300 000 tonn
 - 2019: ~1 600 000 tonn
- Dette har bidratt til at EUs import av norsk sjømat økte fra en andel på 20 % i 2012 til 25 % i 2019

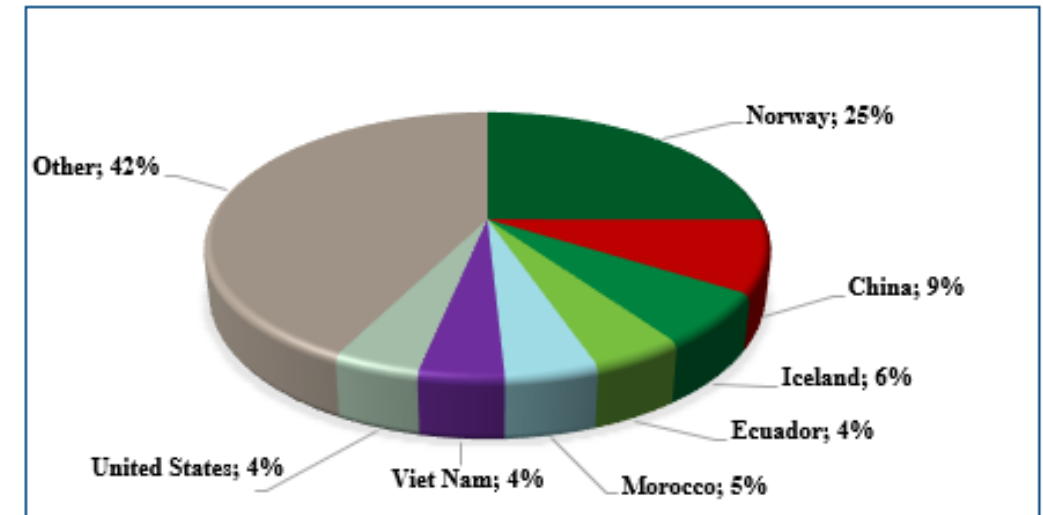

Figure 3: Import from non-member countries – by volume (2019)

Source: EUMOFA based on elaboration of EUROSTAT data

Syssetting i fiskeforedlingsindustrien

- Norsk fiskeforedlingsindustri telte 2018 9.300 fulltidsårsverk
- EUs fiskeforedlingsindustri i 2018 telte 118.000 fulltidsårsverk
- Norsk råstoffandel representerer mellom 17–19 % av råstoffbasen i EU, som innebærer at ca. 21 000 fulltidsårsverk i EUs fiskeforedlingsindustri baserer seg på norsk råstoff. Til sammenligning viste tall for 2012 11-12.000 fulltidsårsverk.
- Det er over dobbelt så mange fulltidsårsverk i EUs fiskeforedlingsindustri basert på norsk fiskeråstoff som det er i norsk fiskeforedlingsindustri.

Flat utvikling i foredlingsindustrien i EU

- Antall årsverk i foredlingsindustrien i EU har vært stabil siste ti år
- Norsk andel av arbeidsplassene har imidlertid økt

Variable	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Δ(2016-17)
Structure (number)											
Total enterprises	3,738	3,700	3,725	3,614	3,549	3,757	3,613	3,695	3,630	3,462	-5%
≤ 10 employees	1,959	1,936	1,987	1,964	1,897	2,105	1,974	2,067	1,938	1,840	-5%
11-49 employees	1,195	1,230	1,207	1,124	1,119	1,133	1,111	1,101	1,142	1,100	-4%
50-249 employees	504	458	454	450	455	442	446	449	471	449	-5%
≥ 250 employees	81	76	77	76	78	77	82	77	79	73	-8%
Employment (number)											
Total employees	129,429	125,502	125,583	124,873	124,524	125,486	127,449	128,790	132,964	130,664	-2%
FTE	118,502	114,813	116,185	115,843	114,369	114,510	115,922	116,082	120,160	118,110	-2%
Indicators											
Turnover (million €)	27,033.2	24,716.9	27,434.8	27,631.0	28,676.3	28,849.5	29,482.2	30,639.9	31,809.9	32,413.6	2%
FTE per enterprise	31.7	31.0	31.2	32.1	32.2	30.5	32.1	31.4	33.1	34.1	3%
Average wage (thousand €)	23.9	25.6	26.3	27.2	28.6	29.0	29.9	30.2	30.6	30.4	-1%
Unpaid work (%)	0.9	1.8	2.0	0.9	0.9	1.3	1.6	0.9	1.0	1.0	-1%

Årsaker til økning i antall arbeidsplasser fra 2013 kan forklares med

Økt betydning av norsk råstoff for EUs foredlingsindustri

- Økt markedsandel for norsk sjømat målt som totalimporten til EU
- Russisk importforbud (2014) - store mengder laks og pelagisk skiftet til EU-markedet
- Redusert egenproduksjon eller egenfangst i EU – import har blitt viktigere for foredlingsindustrien i EU

Flere sysselsatte i foredlingsindustrien i EU

- Antall årsverk i foredlingsindustrien i EU har økt noe fordi mindre foredles i Kina. Dette pga. kostnadskutt gjennom automatisering som gjør industrien mer konkurransedyktig mot Kina

Videreforedlingsgrad

- Av det norske råstoffet til EU videreforedles hele 75-85 % - en liten økning fra forrige rapport

Årsaker til at en stor andel av fiskeråstoffet blir prosessert i EU

Kostnadsnivå – for eksempel så ligger kostnadsnivået i Polen 40% under gjennomsnittsnivået i EU, mens Norsk kostnadsnivå er 40% over gjennomsnittet

Handelstariffer – jo mindre foredlet produktene er jo lavere tollnivå

Markedsaspekter - markedskompetanse er viktig å ha i et svært konkurransedyktig forbrukermarked - å investere i slik kompetanse er kostbart og kan være en barriere for inngang til markedet.

Kvalitetsaspekter – prosesseringsenheter som er lokalisert nærmere sluttmarkedet er et konkurransefortrinn for selskaper i EU

Teknologi for et bedre samfunn